По конфіскаті — наклад другий.

Ч. 59 (213). Львів, пятниця 16. березня 1923. Почтову належність оплачено гуртом. Рік II

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Перемишль
Впр. о. Зубрицький А.
Чацкого 6.

РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграмів Громадський Вістник Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 12000 Мп.

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лір, Німеччині 18 000 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон, Румунія 100 лей, Болгарії 50 левів, Австрії 18000 мп. Зміна адреси 500 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Ціна примірника 500 мп.

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Львів, 15. березня 1923.

Вон
і ми.

(—ів)

Трудноші французького уряду.

„Коли хто перейшов по піску кусень дороги й западається з кожним кроком щораз то глибше, то йому важко рішити питання: чи швидше осягне він міцний ґрунт під ногами йдучи дальше у вибраному напрямку, чи негайно завертаючи з дороги назад. Є лише певною річю, що на одно з двоїх він мусить рішитися, бо стояти на місці, це значить наражатись на неминучу загибіль“.

Таким образовим представленням розпочинає Льойд Джордж свою останню статтю на тему теперішнього становища, в якому опинилася Франція пішовши на рурську комбінацію. Французький уряд, каже дальше Льойд Джордж очевидячки, є того погляду, що краще йти дальше вперед. Тому заняв дальші три німецькі міста, дальше проганяє тамошніх посадників і урядовців, пальбою усмирює населення, висилає дальші транспорти чорного війська та видає дальші розпорядження і накази. Французька, бельгійська і італійська валюти знову впали, а загальний господарський хаос в середній Европі знову збільшився. Словом: маємо щораз поважнійшу крізу й щораз менше вугілля.

Колиб не наступ на Поруря, Франція в останніх шости до сьоми тижнях отримала булаб з Поруря близько три міліони тон вугля і коксу. Бо остаточно, сума німецьких доставок була лише на вісім відсотків низшого від приречень, даних у Спа. Тимчасом за весь час від початку рурської імпрези Французи не дістали більше 50.000 тон. Призначено цілу армію інжинірів, залізничників, моряків, урядовців та робітників усіх катеґорій, а на підмогу вислано їм велитенське військо силою 150.000 жовнірів, — а вислідом шеститижневої акції явилося оцих смішних 50.000 тон. Без сумніву, кількість добуваного вугля зросте, коли більшатиме натиск і зростатиме кількість надісланого залізничого персоналу; але довго ще тріватиме, поки Франція зможе добути кількість, визначену в Спа, менше вісім відсотків, себ то стару суму, а крім цього требаж буде надробити недобір прогайнованих місяців.

Отже нічого дивного, коли Люше заявив у французькій палаті

Пр. 155/23. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часопису „Громадський Вістник“ число 51. (205) з дня 7. березня 1923. в артикулі під заголовками: 1) „На терезах“ в уступі від слів „Український народ, який“ до кінця. 2) В рубриці „Новинки“ (нотатка під заголовком „Щось, від чого волося стає дубом“) а) уступ від слів „Проте, до чого“ аж до „багатьох“, б) уступ між словами „нежива“ а „Лікарсько-судова“. 3) В рубриці „Новинки“ (нотатка під заголовком „Щойно третій засуд смерти“) в уступі від слів „Мимоволі насувається“ до кінця нотатки. 4) В рубриці „Дописи з краю“ допись з Снятинщини в уступі від слів „Вигнані з хат“ до кінця містить в собі єство ad 1, 3 злочину з § 65a з. к., ad 2 провини з арт. V. зак. з 17.XII. 1862 ч. 8/63 Дн. д. д., ad 4 провини з § 305 закону карн. узнав доконану в дни 6. березня 1923. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 проц. карн. заказ дальшого поширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ex 1863, а іменно засудження за переступство на грину до 400 Мп. — Львів, дня 7. березня 1923.

(Підпис нечиткий.)

депутатів отверто, що він не погоджується на рурське підприємство. Бо Люше має одну висшість над рурськими підприємцями: він розуміється на інтересі. Але він, Люше, може почванитися ще одною примі́тою, яка є надзвичайно характеристичною для цього політика та яка пояснює його теперішню поведінку: він є надзвичайно гарним пророком погоди, а це не абиякий дар у політиці. Бо сказати, звідки віє вітер сьогодні, це потрафить і не дуже великий мудрагель, але предвидіти, звідки віятиме завтра, на це вже треба чималого розуму й досвіду. Люше є одним із таких надзвичайно здібних пророків. Тому, працюючи вкупі з Поанкаре, має він за собою громадянську думку, — яка панує сьогодні; тому її забезпечує собі позицію на завтра, передбачуючи можливість иншого обороту справи, та виразно заявляючи, що він не похвалює політику, яку покищо підтримує своєю співпрацею.

До цього часу не було ще ні одної заяви якогонебудь визначного французького діяча — хіба за виїмком Барту, — із котрої промовляло би довіря до рурської акції, як розумного і доцільного пляну. А проте ставка на оту газардову гру є дуже високою та з грою звязане величезне ризико, яке сумнівом, турботою і острахом переймає більшість відповідальних політиків сучасної Франції.

Льойд Джордж сумнівається, чи французький уряд буде пробувати викарабкатись з труднощів, в які заплутав свій край і Европу. Бо коли нерозвага наразить людей на небезпеку, то треба відваги, щоби признатися до цього й вийти на чисту воду; колиж вони бачуть, що керманичам грозить загальна догана, — то на це треба подвійної відваги. Не можна-ж приготовляти упадку істнуючого уряду, поки з боку [illegible] людей, готових перейняти [illegible]. Безумовно, що засвіти [illegible] [illegible] ситуації стати на [illegible] ому краєви. Але у Франції становище є складне тою обставиною, що всі инші провідники осуджують рурську акцію, якій призначена є невдача. А важко найти політика, який взяв би на себе закид, що він закликав до відвороту, — бо потім закинулиб йому, що побіда була ось-ось на порозі і єдиною перешкодою до неї стала труслзвість і зрада нових керманичів державного судна. Який французький політик зважився би виставити себе на таке обвинувачення? Із сказаного виходить, що теперішній французький уряд є привязаний до сідла бойового коня вороного і що просто є примушений їхати дальше.

Дальшим ускладненням труднощів для розпочаття відвороту, є завзятість, яку виявляють початкові справники лиха. Чим менше виглядів на виграну, тим більшою є енергія, яку вони розвивають. В минулому тижні говорилось про допомічні фінансові джерела Европи, які станулиб під французький догляд. Тепер зачувати про плян нового мирового договору, котрий заступив би версайльський договір. Мають бути перевірені кордони, просто напросто інкорпоровані землі, провінції і міста, рурське вугілля має бути сполучене з льотаринським залізом а Німеччина має бути перемінена у цілком економічно підлеглу країну. Нічого й казать, що Англія і Америка не будуть запрошені до участи у тій мировій конференції. Вони лише будуть ласкаво повідомлені про умови нового мирового договору, як що тільки вони будуть остаточно ухвалені під натиском французької зброї. Під притокою необхідности заставів і гарантій для запевнення репарацій, можна робити силу надужить.

Британський уряд саме оголосив повний звіт про хід подій на останній парискій конференції. Із того важливого документу видно, що делегати не завдавали собі ніякого труду для усунення ріжниць поглядів. Вони погодилися тільки в одному, а саме, що шкода кожного дня, страченого на пошуканках якоїсь згоди чи порозуміння. Учасникам конференції було так спішно зірвати конференцію, що вони забули про суть справи, а саме: що, на думу Поанкаре, повинна зробити Німеччина, щоби не допуститя до екзекуції над собою?

І ось, ніхто не знає умовин, під якими французька армія булаб готовою очиститй Поруря. Коли запитало про це в Палаті громад Бонар-а Лоу-а, то він не вмів дати відповіди. Не дивниця, бо йому не сказали цього й сам він ніколи про це не питав.

І я є переконаний — кінчає свої міркування Льойд Джордж, — що в даний момент Поанкаре цілком забув, чого власне вмашерував він в Поруря? Із таких чи инших мотивів буде він перебувати там так довго, поки якийсь випадок не дасть ясної відповіди. Бо це вже так діється, що найбільші людські трагедії полягають на звичайній випадковости".

Голос вопіючого в пустині.

(Внесення й Інтерпеляції Української Парлямент. Репрезентації.)

Український клюб вніс інтерпеляцію до міністра справедливости в справі недопускання української мови на українських землях: Волині, Холмщині, Поліссю і Підляшу. Інтерпеляція покликується на процес у Володимирі Вол. проти Сергія Назарука й д-ра Станислава Полянського 20. лютого ц. р., на якому предсідник не дозволив промовляти по українськи оборонцеви д-рови Л. Ганкевичу тому, що буцім-то в „тутейшим сондзє обовйонзує тилько єнзик польскі", бо... Пілсудскі дав наказ 15. жовтня 1920 р., щоб у прифронтовій полосі в судах уживано польської мови. Внесення д-ра Л. Ганкевича, щоб телефонічно порозумітися з мін. внутр. спр. Маковским, чи в суді повинен обовязувати „розказ" Пілсудского, чи конституція і договір впо нац. меншости — відкинено. На цьому-ж процесі прокуратор заявив, що української мови взагалі не розуміє. Подібні практики діються теж у Люблинщині, на Поліссю й Волині. Інтерпеляція домагається, щоб міністр відповів, чи знає про це нехтування української мови в судах, як довго толеруватиме цей стан та обовязуючу силу „розказу" Пілсудского в судах, та чи задумує видати розпорядок, який забезпечував би права української мови в судівництві.

Пос. Братунь і тов. заінтерпелювали мін. внутр. справ у справі віднови легалізації культурно-освітних товариств „Просвіта" на Волині.

Пос. Луцкевич і тов. внесли інтерпеляцію до мін. внутр. справ у справі безправного припинювання діяльности філії „Просвіти" на Волині.

На всі ці інтерпеляції Український Клюб досі не дістав відповіди.

Перед загальним збором Т-ва „Просвіта".

II.

Вибір голови Т-ва.

Головний Виділ т-ва „Просвіта" у Львові розписав загальні збори т-ва на день 2. квітня ц. р. Буде це 38. збір т-ва „Просвіта". Давніще відбувалися збори т-ва „Просвіта" не тільки у Львові. Скликувано їх по ріжних більших повітових містах в краю, щоби уможливити членам з ріжних частин краю масову участь в них. З часом узнано місце осідку матірного Т-ва сталим місцем загального збору Т-ва. І зїздилися масово члени з цілого краю, неначе на який просвітний сойм. Одначе висліди такого масового збору членів не дуже були успішні. Приїздили звичайно у більшій скількости члени з близших околиць, сходилися у великім числі львівські члени Т-ва й вони мали перевагу над прочими членами з краю, що останні поясняли у свою некористь. Щоби забезпечити всім членам Т-ва рівноправну участь в заг. зборі Т-ва, приняв загальний збір Т-ва в 1912 р. при останній зміні статута Т-ва т. зв. репрезентаційну систему на загальний збір. Намісництво статут цей в 1913 р. затвердило і від того часу обовязує

Традиції українських революцій.

V.

Вкінці — революції 1917 і 1918 рр.

Революції — а не революція.

Бо у згаданих роках було на Україні дві ріжні революції.

Перша революція се революція 1917 р. — загально-російська. Бунт російської армії на фронті і в запіллю, упадок дотеперішньої державної влади і розвал державної організації, загальна анархія політична і соціяльна — отсе події, які мали місце в 1917 р. в цілій Росії і яких причини були загально-російські. Революція ця повалила хвилево російську державність на Україні та передала землю українському селянству.

Місце зруйнованої отсею загально-російською революцією загально-російської державности заняла в першій хвилі — без особливших зусиль навіть — державність (чи краще: сурроґат державности) українська, яку на скору руку видвигнув невеличкий гурток менш-більш свідомих національно українських діячів.

Та скоро, аж надто скоро виявилися дві для молодої української державности дуже фатальні річи:

1) що на місце повваленої стала на Україну наступати російська державність у новій, большевицькій формі, що вспіла вже сяк-так сконсолідуватися на півночи;

2) що український народ не зрозумів і не оцінив, як слід, ваги своєї української державности.

І се друге рішило долю української державности на Україні.

*

Яке було становище широких українських мас супроти своєї державности — се усім нам ще свіже у памяти.

Три мілiони було узброєних Українців, що служили в б. російській армії. Се така сила, що не тільки що могла забезпечити істнування Української Держави, але цілий світ заставити числитися з нею як з першорядною державною величиною. Але де були отсі узброєні міліони українські, коли на ратунок Української Держави треба було кликати поміч німецьку й австро-угорську?

Та чи вся вина за упадок Української Держави паде тільки на широкі українські маси?

Чи не було в нашій історії моменту, коли навіть несвідомі національно, українські маси вдалося запрягати до будування Української Держави і будувати її навіть з успіхом?

Так! Такий момент був, як ми бачили, підчас Хмельниччини. І Богдан Хмельницький був тим, що — не зважаючи на [illegible] [illegible] в свої [illegible] [illegible] бурхливими українськими масами і таки повів їх до — Української Держави.

І тут переходимо до другого не менш важного при будуванню Української Держави і не менш відповідального за те, що Українська Держава не вдержалася, чинника — до українського національного проводу в 1917—18 рр.

*

„Коли провідники нації за слабі на те — каже В. Липинський у цитованій вище монографії — щоб повести за собою масу, то вони мусять самі йти за масою. Коли верхи не можуть піднести до свого рівня низів, то вони мусять самі опуститись до рівня цих низів...*)

Як сі слова не підходять зовсім до провідника нації тої міри, як Богдан Хмельницький, — і як вірно характеризують вони провідників українських з 1917—18 рр.!

Один із них, найголовнійший, — проф. М. Грушевський, так і каже просто:

„В революційнім массовім руху йти з народом — се, не значить ним комендувати, водити його точно по своїм плянам і диспозиціям. Массовий рух завсіди матиме в собі багато хаотичного й необчислимого, і на се треба бути приготованим, що ті, що йтимуть із ним, тільки до певної міри могтимуть ним керувати, а часто він вестиме їх, а не вони його, і заведе їх не туди навіть, куди вони хотілиб...*)

Та не тільки під сим одним оглядом ріжняться основно українські провідники 1917—18 рр. від Великого Провідника України з з 1648—56 рр. Ріжниць таких між ними є далеко більше ще.

Одна з дальших таких так само основних ріжниць — се тверда, як криця, українська державна стідомість Богдана Хмельницького — і мягкий, як глина, український націоналізм українських провідників 1917—1918 рр.

„І що найважніще, — каже В. Липинський про провідника української нації з 1648—56 рр. Б. Хмельницького — він свою безмежну, фанатичну відданість державній українській ідеї вміє передати цілому своєму оточенню...“**)

„Виносити національні домагання тепер — поручує своє оточення провідник української нації 1917—18 рр. проф. М. Грушевський — коли в щирокім світі з національними гаслами носяться і на них спекулюють головно елементи реакційні, контреволюційні, се робитиме кепську репутацію (!). Нікому, або дуже мало кому інтересно заглублюватись в трагедію народу, запізненого в своїм розвитку „з причин, від нього не залежних". Для широкої публіки в нинішнім хаосі життя „всі коти сі-

*) В. Липинський, ст. 82.

*) Борітеся — Поборете! Відень 1920. ч. 1, ст. 17.

**) В. Липинський, ст. 151.

в тов-і „Просвіта“ репрезентаційна система. Полягає вона на цьому, що кожда читальня Т-ва „Просвіта“ має лише один голос через свого вибраного відпоручника, а кожда філія найменше лише через двох, то є голови, згл. його заступника і від одного чи більше вибраних делегатів на окружнім зборі дійсних членів т-ва. І коли філія числить до 50 членів Т-ва, вибирає лиш одного відпоручника, коли понад 50—100, то двох, а потім на кожду слідуючу пятьдесятку по одному. Вибрані відпоручники зїздяться на збір і ніхто їх принагідно не може змайоризувати. До правосильности рішень збору вимаганий є статутом комплет 100 (сто) делегатів. Крім цего прислугує право участи в зборі Т-ва всім почесним членам Т-ва, членам добродіям та членам Гол. Виділу Т-ва.

Такий систем на загальний збір великого краєвого центрального Тов-а зовсім справедливий, але й дуже утяжливий. Бо коли читальні і члени в краю не вишлють приписаної скількости відпоручників, заг. збір не може відбутися. І так приміром в червни 1914 р. заг. збір Тов-а „Просвіта“ не відбувся лише длятого, що приїхало всего 56 делегатів читалень і філій. Відтак підчас великої війни також не можна було скликувати заг. збору Тов-а, бо часть читалень „Просвіти“ відтята була від центра російською окупацією і не могли би були вислати своїх відпоручників. А роки 1918—20 не надавалися іззя звісних подій на скликання заг. збору Тов-а „Просвіта“. Що йно в падолисті 1921 р. відбувся правильний заг. збір Тов-а, на якім узяло участь понад 200 управнених делегатів з краю. І тоді вибрано новий Гол. Виділ Тов-а „Просвіта“ на місце здекомплєтованого ще з 1913 р., який отже через 8 літ вів агенди Тов-а, замісць приписаних статутом Тов-а 3 роки. В склад Гол. Виділу ввійшли: бл. п. Іван Кивелюк поновно як голова, а як члени: 1) д-р Вол. Бачинський, 2) д-р І. Брик, 3) М. Галущинський, 4) М. Кекишівна, 5) о. Й. Кишакевич, 6) Я. Колтунюк, 7) С. Кузик, 8) д-р І. Куровець, 9) І. Ліщинський, 10) інж. Ю. Мудрак, 11) В. Мудрий, 12) д-р Вол. Ривюк, 13) М. Стефанівський, 14) Ю. Федусевич і 15) Ст. Шах. В заступники виділових увійшли: С. Ванчицький, М. Кліш, С. Магаляс, О. Навроцький, Ю. Павликовський, В. Целевич. Час урядування цего Гол. Виділу тріває статутово через три роки. А що біжуча XXXVII. каденція зачалася з днем 1. XI. 1921 р. то речинець її упливає з днем 1. XI. 1924 р. За той час повинно Тов-о скликувати що року звичайний заг. збір для зложення звіту із діяльности та для вибору нових пять членів Гол. Виділу на місце що року пять вильосовуваних членів, які автоматично уступають. Однак зайшла підчас біжучої каденції непередвиджена потреба вибору голови Тов-а, якого статутово вибирається на протяг трьох літ без пізнійщого вильосовування чи зміни у функції. Зараз з початком каденції, бо 1. III. 1922 умер голова Тов-а Іван Кивелюк, а провід в Тов-і обняв з уряду І. містоголова Тов-а, яким вибрано при уконституованню Гол. Виділу д-ра Івана Брика, який і так вже заступав голову підчас його перебування у тюрмі, а опісля підчас недуги небіжчика.

І проводить фактично тов-ом по нинішній день д-р І. Брик, як урядуючий І. містоголова т-ва, а обовязки заступника виконує II. містоголова дир. Мих. Галущинський. З огляду на це, що до кінця другої каденції ще далеко, а т-во повинно мати заг. збором окремо вибраного голову т-ва, рішив Гол. Виділ відбути на сім черговім заг. зборі доповняючий вибір голови — до кінця другої каденції, яка кінчиться з днем 1. листопада 1924 р., а не на три роки, щоби не псути статутом вимаганої трьохлітної системи діловодства в Товаристві.

А що головство в найстаршім культурнім краєвім тов. „Просвіта“ є без сумніву одним з найбільших тягарів, які вкладається суспільністю на одиницю й ознакою великого довіря та почести для неї, у виборі голови т-ва „Просвіта“ зацікавлені не лише дійсні члени т-ва через своїх відпоручників, але й усе українське громадянство. Тому недалекий загальний збір т-ва „Просвіта“ викликує зацікавлення широких кол.

Тов. „Просвіта“ відносно мало дуже мало голов, бо за своїх 55 літ істнування всего вісім (8). І так першим головою був проф. Ан. Вахнянин (1868—70), другим віцемаршалок сойму Юліян Лаврівський (1870—73), третім Володислав Федорович (1873—77), четвертим проф. унів. о. д-р О. Огоновський (1877—96), пятим проф. Юл. Романчук (1896—1906), шестим д-р Ев. Олесницький (29. червня 1906 — 2. листопада 1906), сьомим проф. Петро Огоновський (1906 — 10), осьмим рад. суду і посол сойму Іван Кивелюк (1910 — 1 марта 22.) Підчас урядування умерло двох з них: Юл. Лаврівський і Ів. Кивелюк. З наведених імен бачимо, що головами т-ва були самі визначні і світлі люде, які перейшли у звязку з т-вом до історії нашої тійсніїшої Батьківщини.

Тому зрозуміло, чому члени Т-ва і українське громадянство заінтересовані в тім, хто буде девятим головою „Просвіти“.

С. Шах.

Картини з варшавського сойму.

(Кореспонденція з Варшави)

13. березня, як слід тринацятьці, якийсь феральний день. Ще зрана, заздалегідь до пленарного засідання сойму, помітне нервування. У кулуарах курсує чутка, що так звані „Галицькі хлібоїди“ хочуть запротестувати проти листа їхнього власного „лідера“ Ількова.

Перед самим початком нарад до маршалка сойму Ратая, що береться відкривати засідання, підходить один „посол“ із галицьких „польських хлібоїдів“ і прохає слова, щоб заявитися від імени свого „клюбу“ з приводу самовільного поступку Ількова: листа до ради міністрів, який польська преса рознесла по цілому світі. Маршалок в мить орієнтується і не допускає „хлібоїда“ до голосу.

Починається прескучне засідання. Воно оживлюється після правничої комісії про закон щодо виміни осіб між Польщею та Росією й Україною з нагоди промови комуніста посла Круліковского. Він каже з соймової трибуни про Польщу, „ойчизну паскаржи“. Це зразу викликує незвичайну бурю. Промовцеви доводиться зійти з трибуни, не скінчивши промови.

Ось зявляється на трибуні прем'єр міністрів ген. Сікорський. Стримано якось, виявляючи де-яке нервування, говорить про санкцію східних границь Польщі міжнародніми чинниками. Зазначує, що він далекий від оптимізму, одначе сподівається вирішення цього питання в змислі бажаному для Польщі (голос із місць: „Ксьондз Ільков вам поможе!“). Право на закріп-

---

рі“, і всі, хто журиться національною справою — каже проф. М. Грушевський — таки націоналісти..“ *)

Такі головні ріжниці між головним українським проводом 1648—56 рр. і головним українським проводом 1917—18 рр.

Чиж дивно, що і результати тих проводів так само діяметрально ріжні?...

*

Завдяки Німеччині роздавлена в зародку Українська Держава знова воскресла. Воскресла у повній своїй величі. У повноті державної суверенности, на 9/10 частинах національної територїї.

Була се подія, подібних якій не богато знайдеться у всесвітній історії, а рівної якій не знає історія України. Вчора ще мало хто знав про нас, нам відмовляли права на саме істнування. Нинїж ми осягнули найвище, що тільки може осягнути нація — свою національно-державну незалежність. І що найважнійше — осягнули її буквально чудом!

Та тут і зародок катастрофи, яка наступила незабаром. Осягнувши так незвичайно легко — наче у казці — те, до чого не змагали тяжким шляхом, про що вчора ще і не мріяли навіть — ми не вміли осягненого оцінити, як слід. Не тільки оцінити, а й зрозуміти навіть його величі. І ніде яркійше не знайшла потвердження відома пословиця: як прийшло — так пішло!

Як розвивалися події на Україні в 1918 р. — загально відомо.

Почалося від непорозумінь соціялістичної Української Центральної Ради з запрошеними нею Німцями. Непорозумінь — треба се підчеркнути з повним натиском — не на національнім, а на соціяльно-політичнім ґрунті. Від непорозумінь прийшло до зміни внутрішнього устрою Української Держави — до гетьманату. Та у відповідь на се усунені від державної керми українські соціялістичні керманичі підняли — при порозумінню і чинній допомозі Москви *)! — повстання проти самої Української Держави. І в результат — повалили її...

Повторилися втретє події, які два рази мали вже місце в українській історії: 1240 р. і після смерти Б. Хмельницького. Незадоволені державним устроєм своєї держави Українці в третє зруйнували саму свою державу...

Отся революція проти Української Держави се й є та друга революція на Україні, з 1918 р., про яку згадав я на початку.

Революція — суто українська вже...

(Продовження буде.)

---

*) „Бортеся-Поборете!“ Відень 1920, Нр. 1. ст. 27.

*) Крім відомих уже ревеляцій про се В. Винниченка у „Відродженню Нації“ нові дані приносить т. III-ий берлінського „Историка и Современника“, про що — окремо.

З театру.

Ст. Левинський: „СВЯТО НОВОГО РОКУ“, драма на 3 дії з прольоґом.

Ми бачили дебют молодого драматурга. Це таке рідке явище на українській сцені, що його треба витати з вдоволенням, яке є і мусить бути сильнійшим від розчарування тих глядачів премєри, що в кождому такому випадку леліють надію побачити появу нового, тужножданого, великого драматичного таланту. Як що й цим разом було в кого сподівання побачити заповідь недалекого кінця безсилої анемії сучасної української драми, то воно показалось оманним. Поки що треба радіти з самого факту збільшування ріденьких рядів молодих адептів цариці пустинного царства української драматичної літератури Мельпомени, яка геть-чисто витерла свою вузеньку народницько-побутову корсетку та ніяк не може привикнути до европейської суконки. І той факт ставить критиці категоричне домагання глядіти цілком особливим, лагідним і вибачливим оком на перші залицянки хоча й одважних, а проте дуже недосвідчених поклонників української драматичної Музи.

„Свято Нового Року“ хворіє на ту саму недугу, яка є характеристичною для величезної більшости всіх драматичних дебютів: 1) захоплення глибокими вселюдськими абстрактними ідеями, з якими потім автор не може дати собі ради, 2) незнання техніки драми і 3) надто помітні впливи. Молоді драматурги любуються у дуже штудерній символізації дуже екстравагантних ідей, зраджують нахил до романтики й ліризму у драмі та поклоняються напушеній, високопарній формі. Треба лише довгих років письменицької праці, щоби вони зжились з умовинами сцени, здобули простоту і навчились тайни, як оживляти своїх героїв на дошках сцени замісць залишати їх між мертвими листками книжки.

Ще не починається справжня акція, а вже автор „Свята нового року“ упереджує глядачів, що 1) песа буде символічною і 2) що трактуватиме про дуже штудерні проблєми. Бож инакшого враження не можна віднести із таємничої розмови двох загадочних осіб на невідомому місці, окутаному непрогляднoю теміню: Юхим світа не бачить за своєю сопілкою, а Хгодос вганяється за зорями, ловить одну з них у жменю, та швидко кидає її геть у кущі, кули й шпурляє сопілку нещасного, неповинного музики та самого його тягне силоміць, кудись шукати чогось..

І насторошується глядач та готовий у кожній дієвій особі бачити персоніфікацію якоїсь ідеї, у кожній фразі відчувати афоризм та в кожному руху підозрівати натяк на істнування символів (я ні трохи не пересборщую: на перерві я чув, що навіть біла фракова краватка при звичайному сірому вбранню кабінетного вченого насувала декому думку, що це якийсь символ!). А таке штучне творення настрою одірваним про-

лення східних границь аргументує перемогою польського жовніра (голоси з місць: „А де самовизначення народів?!“) та між иншим і умовою в Ризі (голоси з місць: „Якої ви самі не додержуєте!“). Ґенерал Сікорскі натякає на „доброзичливість“ (sic!!) Поляків до Українців (голос з місць: „А з жидівською людністю як?“) і пригадує при цій нагоді „воєвідську автономію“ для „Малопольскі всходней“.

Дискусії над східними границями маршалок очевидно не допускає. „Малчать і не разсуждать“, мовляв.

Сіре, „казьонне“ засідання закривається...

Поможіть політичним вязням! Фонди Комітету допомоги для них уже цілком вичерпані! Негідне чести Українського Народу булоб, коли-б наша суспільність всіми засобами не постаралася улекшити своїм політичним вязням їхню важку долю! Негайно пришліть нові датки до Краєвого Союза Кредитового, Ринок ч. 10, або до Т-ва „Дністер“ вул. Руська ч. 20. Харчі доставляйте до кухні в „Народнім Домі“, Львів, вул. Рутовського ч. 22, II. пов.

З польських справ

Сікорскі про східні границі Польщі та про Східну Галичину.

Ґен. Сікорскі відповів у соймі на інтерпеляцію в справі східних границь Польщі ось як: Як відомо держави, заступлені в Раді Амбасадорів не признали досі польських границь з Литвою й Лотвою, цілої східної границі, визначеної рижським договором — і границі з Румунією. Те-ж справа всеї Галичини — не тільки Східної — є в неясному положенню зі становиска міжнародного права, бо Австрія передала свої давні суверенні права до цієї теріторії західним державам, а вона ще не переказала цих прав Польщі. „Є це невиносиме положення й понижуюче гідність великого „монарства“, яким є Польща“ (sic!!). Починаючи „направу Річипосполитої“, уряд не міг поминути цього важного для держави питання, бо „воно не лише один із фундаментальних постулятів направи держави, але й її вихідним пунктом і її головною підставою. — Ініціятива польського уряду в цій справі опирається на доброзичливости головного польського союзника — Франції. Запевнення Поанкаре й заходи французького амбасадора в Раді Амбасадорів звигнули цю справу на нові шляхи. — Те-ж Англія прихильно ставиться до справи східних кордонів Польщі і думає, що її слід уже полагодити. — Поведення Італії й Японії таже вважати, що справа на добрій дорозі. — „Але не можна передчасно піддаватися занадто великому оптимізмови“. Вороги Польщі й мира енергійно будуть перешкоджувати польським намірам. При остаточнім сформулуваню рішення Ради Амбасадорів могли би отож виринути несподіванки, які невідповідною редакцією цього рішення могли би перечеркнути всю його вартість для Польщі. Але Польща стоїть на становиску, що кордони рижського договору не можуть бути піддані ревізії, хоч треба їм формальної санкції західних держав. Найтруднійшою проблємою в комплексі тих границь є східно галицьке питання. Одначе польський уряд не згодиться на ніякі застереження, від яких виконання залежало би признання того, що Східна Галичина є частиною Польщі. „Хто ставить під знак питання приналежність Галичини до Польщі, цей квестіонує елементарну підставу міжнародного положення Польщі й її безпеки“. (Оплески). Польський уряд готов примінювати у відношенню до українського населення Галичини всі постанови польської „височе ліберальної“ конституції, атономічного статуту для „всходньо-малопольських воєвудств“ та трактату про національні меншости, але не признає ніяких додаткових застережень. Всі свої зобовязання Польща зреалізує в Східній Галичині що йно тоді, коли не лише de facto, але теж із міжнародного становиска Східна Галичина буде складовою частиною польської держави без ніяких окремих застережень. — Що-до польсько-литовської границі, то ніхто не сумнівається, що Виленщина належить до Польщі на підставі волі тамошнього населення. Польська держава бевзглядно і всіми засобами, якими розпоряджає, відобє всякі „закуси“ на ці землі. — „В редакційній комісії Ради Амбасадорів повстали труднощі, які „невластивим“ сформулуванням рішень могли би перечеркнути, чи зменшити користи, якіби Польща могла винести з тих рішень“. З цієї причини виїхав у Париж міністр Скржиньскі, якому видано обмежені повновласти.

Похід на українські землі.

Соймова земельна комісія приняла два перші артикули проєкту посла Бриля і тов. (П. С. Л.) в справі уділення кредиту в висоті 50 міліярдів марок для кольоністів. Перед голосуванням посол Васильчук заявив в імени українських і білоруських послів: „Тому, що кредити на кольонізацію вважаємо політичними кредитами, бо вони уявляють собою привілей для одних громадян нехтуючи другими, себто автохтонною більшістю, українським і білоруським населенням, котра стільки перетерпіла підчас війни, представники українського й білоруського клюбів заявляють, що в голосуванню над кредитом у висоті 50 міліярдів на допомогу кольоністам участи не будуть брати й зголосять у цій справі votum separatum“.

Доріжня.

В соймі відчитано звіт комісії для боротьби з доріжнею: Від жовтня м. р. до лютого ц. р. доріжня виросла о 400—700 відс., а заробітки не піднеслися в цім самім темпі. Тому хвилювання огорнуло масу, яка иноді самовільно нападає на спекулянтів. Комісія ставить ряд внесень у напрямі припинення вивозу предметів першої потреби, улекшення містам і кооперативам закупна і піднесення кар за спекуляцію на поширення компетенцій уряду, якому слід дати повновласть на примусове викупно відкритих маґазинів харчів і т. д.

В дискусії пос. Фростіґ (жид. клюб) заявив, що внесення комісії не вистарчають, бо боряться лише проти спекулянтів, а не звертають уваги на упадок польської валюти. Доріжня є наслідком тенденції зросту цін до світового рівня. В тому ціле нещастя, бо заробітків не виплачується в золоті. Без уваги на фрази, в Польщі є брак харчів. Статистика, яка твердить инакше є фальшива. Жидівський клюб заявляється проти вивозу харчів. Уряд не карає великих спекулянтів і обшарників за те, що ховають величезні припаси для спекуляції, а звертається лише проти малих торговців. Уряд теж легковажить собі боротьбу з доріжнею. Слід змінити всю дотеперішну систему.

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині просимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло“ у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.*

Поруря.

Бонар Лоу про Поруря.

В палаті громад Бонар Лоу заявив, що англійський уряд є у сталому контакті з надренською комісією, щоби осягнути поліпшення ситуації в Порурю.

Збільшення окупаційних військ.

Франція має замір збільшити свою окупаційну армію в Порурю.

Не буде поширення окупації.

Французька преса доносить, що всі поголоски про пляновану окупацію Франкфурта і Мінхену не відповідають дійсности.

Бомби на залізничому шляху.

На залізничому шляху біля бельґійського кордону експльодувала бомба призначена на знищення потягу, в якому їхало французьке військо. Експльозія наступила завчасно і не спричинила шкоди. Біля шляху найдено ще дві бомби, які не вибухли.

льоґом—було цілком зайвою річю, бо й без него зараз таки, на початку першої дії усі довідуються, що річ іде про не аби яку звичайну й буденну справу, а про: шукання „духової субстанції“ у химічний лябораторії, — про нахідку шляхом спеціяльної аналізи якогось субстрату чи есенції (?) із того органу в людському організмі, який має психічні функції, який „переймає і подає думки людини“. Оце й шукання духової субстанції є головним сюжетом песи, її головною ідеєю та головним символом: шукання зір, найбільшого добра, найвищого ідеалу — людини в людині.

Маняк-професор шукає духову субстанцію і перетоплює в лябораторійних ретортах усі гроші своєї рідні, якій це дуже не подобається. Лікар-невролоґ, суперник професора до одної дівчини, оголошує професора божевільним та радить знищити причину його божевілля, себто: просто вилляти до помий його духову субстанцію (!). До заговору втягнена згадана жінка, яка ненавидить тую субстанцію, як свою суперницю. Вона (жінка, не субстанція) краде професорови з кишені ключі (підчас першого поцілунку з недотепою, який ждав, поки дівчина кинеться йому на шию), инші спільники перекуплюють сторожа лябораторії та збагачують духовою субстанцією зміст помийниці. Професор у розпуці дусить сторожа та наповняє лябораторію трійними ґазами, в яких находить смерть в обіймах зрадливої коханої.

Як бачимо — сюжет цікавий і дає широку змогу для розвитку живої, багатої у високо драматичні моменти акції. Та тут саме й треба нагадати вище сказане твердження, що автор не міг дати собі ради ні з ідеєю песи, ні з її формою.

Символів автор не тільки не заокруглив, але до того заплутав і затуманив їх, що, поминувши трудність у їхньому розшифруванню, не відомо, чи сам автор поважно трактував їх, чи лише глузував із них та — з нас.

Це торкається передусім отої „духової субстанції“, якої поняття доведено до абсурда і яку врешті-решт осмішено. Значить: непослідовно переведено символізацію ідеї. Непослідовною вийшла акція і такими же, непослідовними, змальовано характери. Дуже уважно придивляючись одіграній песі і зараз ось, маючи перед собою її текст, ніяк не можу розгадати тайну, що саме таке уявляла собою центральна дієва особа, професор Святослав Ничка, вчений дослідник. Багато монентів в його поведінці вказує, що це дійсно божевільна людина, якій треба лічитись у спеціяліста невролоґа. З другого ж боку стільки само моментів збиває таку характеристику і каже дивитися на д-ра Ничку приблизно такими очима, як на Гамлета чи Пер Ґінта; то знову — вкладає в його уста дуже розумні, цілком ясні й послідовні слова звичайного, здорового на тілі й умі громадянина.

Не диви́ця, що його слова й діла не дають ніякого суцільного образу та залишають в уяві глядача хаос, в якому найбільш скристалізованим є погляд, що д-р Ничка це простоідіот. Такою крикливою непослідовністю є напр. момент, коли герой песи божеволіє наприкінці II. дії на те, щоби на початку III-ої поводитися так, як поводиться нормальна людина, яку стрінуло нещастя.

Не менше кумедно виходять слова й учинки инших осіб із „Вечора Нового Року“. Д-р Мирон Фльоринський, лікар-невролоґ, є циніком, холодною і зрівноваженою людиною. Діяґноза, яку він поставив проф. Ничці, нікого не дивує, байдуже, чи вона мала на меті оздоровити пацієнта, чи остаточно пхнути його в божевілля. І тому саме незрозумілим є його схвилювання, коли „знищено причину божевілля“ нещасного професора, — його трусливість і заляканість. Ще більше дивоглядною є повна безрадність такої рішучої і здорово думаючої людини, як Дмитро свояк і завідатель маєтку проф. Нички (кінець II. дії).

Адже і лікар Фльоринський і тим паче економ Дмитро відносились до професора з повним легковаженням смішливо, як до дурачка, та суворо, як до розтратника маєтку. Раптовий і несподіваний переворот в їхніх настроях з хвилиною, коли вони вилляли до помий гумористичну субстанцію — є нічим не оправданою еволюцією, котра відбулась за сценою. Найкраще вдалась авторови постать Ольги, сестри Дмитра; вона, правда, не є ніякою демонічною істотою, як каже про неї її оточення, а лише звичайною істеричною, закоханою жінкою, але, як така, вона має право говорити банальні речі на тему відношення мущини до жінки (про душу і т. п.), має право ненавидіти „субстанцію“, а, допомігши до знищення її, — вмирати, захоплюючись „казкою про смерть Ольги і Святослава, про смерть, котра є початком нового життя і т. д.“ (Казати своїм героям вмирати на сцені яких добрих 20 хвилин, та в передсмертних хвилинах виголошувати довгі тиради, — на це міг дозволити собі Ваґнер у „Трістані й Ізольді“, але не вільно цього робити авторови провової модерної трагедії).

Придумати своєрідний сюжет для песи, в якій казалось би про такі три проблєми, як: шукання зор у кущах, ідеальну любов та безсмертність смерти — було понад сили письменника, який виступає із своєю першою песою. Недостача письменницького досвіду, — незнання техніки драми й найважніших правил її будови — пімстились на „Вечорі нового року“ дуже болючо. Так напр. розвиває автор акцію таким робом, що у першій дії переказує устами дієвих осіб все те, що буде діятись дальше; очевидно, що зразу знівечено все зацікавлення глядачів, — на сцені не стало драматичного напруження. Середовище знову, в яке перенесено сюжет, є на стільки штучне й неприродне, що терпить на цьому вся акція: в препоганій, голій і одріпаній конторі на якомусь далекому хуторі збирається таке товариство: вчений професор — дослідник, відомий лікар-спеціяліст, псевдодемо-

Німецький протест.

Німецький уряд вислав до Парижа новий протест в справі масових арештувань в Порурю.

Конференція в справі Поруря.

В найблизшому часі в Парижі відбудеться нова конференція в справі Поруря. На тій конференції буде обміркований новий проєкт в справі відшкодувань. У конференції бере участь Франція, Бельгія, Анґлія і Японія.

Новий проєкт відшкодувань.

Німецький уряд виготовив новий проєкт відшкодувань. Цей проєкт відвіз німецький делеґат до Швайцарії, де цей проєкт буде провірений, а потім висланий до Парижа. В проєкті Німеччина годиться виплатити 8 міліярдів фунтів штерлінгів чергової рати, але під умовою, що Французи залишать Поруря. Франція малаб ґарантувати, що Польща не заатакує Німеччини.

Страйк.

Французи обсадили ко... в Генне, супроти чого німецькі робітники проголосили страйк.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

РІЖНІ ВІСТИ.

Масові арештування в Ірляндії.

Дня 13. березня в Ірляндії зміцнено террор. Арештовано понад 200 Ірляндців, у яких сконфісковано богато зброї, муніції і агітаційних відозв. Взято в полон 38 повстанців, між ними 4 жінки. Викрито тайну організацію, яка намагалася викликати переворот. Англійці на спілку з ірляндським правильним військом здавлюють силою заворушення. В Дебліні вибухла бомба, наслідком чого згинуло 2 офіцери і 7 жовнірів.

В Мінхені неспокійно.

Дня 12. березня ситуація в Мінхені була так напружена, що кожної хвилини можна було сподіватися перевороту. Націоналістичні організації проголосили стан поготівля на протязі 8 днів.

Анґлійська маринарка.

В ірляндській палаті громад закінчилася дискусія в справі кредитів на воєнну маринарку. Принято внесок на буджет, який виносив би в 1924 р. заледви 60 процент буджету з 1914 р.

Предмет нарад Союза Народів.

Предметом нарад Союза Народів на засіданню 10. квітня буде справа Клайпеди, Данціґа і Поруря.

Совітсько-польські наради.

Совітська преса доносить, що в Москві відбуваються совітсько-польські наради в справі торговлі між Польщею і радянською Україною. До цих нарад совітська преса привязує велику вагу, маючи надію, що торговельний обмін між Україною і Польщею причиниться до оздоровлення відносин на Україні.

Совітсько-австрійські відносини.

Між совітським і австрійським урядом заключено договір, в силу якого Австрія визнає права совітського уряду до палати, в якій перебувала перед війною амбасада царської Росії. В тій палаті буде міститися політичне представництво совітських республик.

Дві столиці Туреччини.

Ангорський уряд ухвалив, що в майбутньому Константинопіль і Анґора будуть столицями Туреччини, а саме Константинопіль культурно-господарчою столицею, а Ангора політ. чною.

Кріваві сутички в Барсельоні.

В Барсельоні прийшло до кріавої сутички між синдикалістами й поліцією. Поранено 10 осіб, а богато робітників арештовано.

Коаліційна преса про турецькі предложення.

Париський „Дейли Телеграф" пише: Коаліційні круги в Царгороді вважають пропозиції Туреччини вдоволяючими і передбачують скоре заключення мира. Зате в Льондоні дивляться на справу мира з Туреччиною дещо менше оптимістично. „Обсервер" і кілька инших головних часописів пишуть, що примиримий настрій у відношенню до Туреччини був би вельми бажаним і дуже корисний для англійських інтересів під теперішній мент. Французька преса побоюється, що теперішні переговори могли би бути некорисними для інтересів Франції на Сході.

Італійська преса проти Туреччини.

Італійська преса дальше атакує Туреччину за її претенсії до острова Кастельо Ріцо і твердить, що про ту справу не може бути й дискусії.

З концертової салі.

Народний концерт.

Заходом Головного Виділу „Просвіти" та львівських філій і читалень відбувся дня 13. березня в салі Лисенка народний концерт в память Т. Шевченка. Святочну промову виголосив д-р Іван Брик, даючи ... освітлення творчости Шевченка, як виразника національних ідеалів. Мішані хори читалень „Просвіти" відсвівали „Калину", „Ой три шляхи", „Вставай Україно" при акомп. п. Ірени Макухівної і вязанку пісень Давидовського. Діріґентура хорів була в руках пп. Миколи Сидорака, Василя Манька і Гната Криштальського. Сполученими хорами читалень „Просвіти" на Городецькім, на Левандівці і Личакові проводив невтомимий наш діріґент Михайло Гайворонський, котрий від ряду літ покладає великі заслуги і не щадить праці біля улаштування концертів.

З деклямацій на увагу заслуговує „Буває в неволі инколи згадаю" виголошене п. Ольгою Головківною, та рецитації малолітних дітей. Менше вдатна була деклямація В. Кунинеця. На томуж концерті дебютувала солістка п. Іванна Лозинська. Її міцний повний ліричних моментів хоч не вироблений і мало ... голос дозволяє надіятись, ... стати справжньою співачкою.

Взагаліж на концерті панував святочний і щирий настрій. На жаль не можна промовчати відсутности на концерті наших т. з. передових одиниць, та „вищих" кол громадянства, які замісць заповнити перші ряди зігнорували працю передміських читалень і не вшанували памяти поета своєю присутністю. Загально в таких випадках відчувається аж надто відчуження і пропасть між передмістям і містом, між „Републикою" і читальнями „Просвіти".

Демократизм на словах, а байдужість до передмістя й села на ділі — ось що помічається в нашому життю. Чи це вийде на користь українській справі — сумніваюся.

Об.

НОВИНКИ.

— **Конфіскати.** Попереднє (58) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за кінець заяви галицьких партій „З приводу виступу „посла" Ількова" три місця в статі „Своя своїх не познаша".

— **Також порядки.** Нам прислано лист який адресований до Станиславова повандрував чогось аж до ...Львова і відтіля доперва прибув на місце призначення...

— **Мистецтво і обсада Поруря.** З кінцем січня ц. р. одержав синдикат французьких музичних видавців збірне повідомлення від німецьких книгарів з просьбою о пресію на французький уряд щоб він зліквідував обсаду Поруря. В відповіди на це „джентельменські" Французи порішили недопустити ніодного німецького артиста до Франції. Знай з ким говориш!

— **„Pater Noster" польським „патріотом".** На понеділковій розправі проти Фанні Дітнер промовив її оборонець д-р Станкевіч. Промова його, перетикана словами правди під адресою теперішних „патріотів" а колишніх „шварцгельберів", які тепер судять Фанні Дітнер, викликала „самозрозуміле" обурення. Польська преса обурюється на д-ра Станкевіча за те, що він посмів вимагати від суду обєктивности. Він пригадав нинішним „неподлеґлосцям" як вони горіли любовю до Габсбурґів і їх монархії, а коли австрійські війська опустили край, ... царя. Д-р Станкевіч відважився навіть сказати, що Польща повстала „в наслідок щасливого збігу обставин" а не в наслідок консеквенції польської політики. Не всі ще люде вимерли, які це бачили власними очима, але це не перешка.

нічна жінка, економ і стара тьотя і заводять розмову про лябораторію, душу, божевільних etc.; нічого казать, що актори почувають штучність атмосфери, — деревлянними стають їх креації, штучні жести, рваний діяльоґ. Або й сам діяльоґ. Адже його призначенням є перш за все: посувати акцію та ставати причинком до характеристики дієвих осіб; тимчасом „Свято нового року" має цілі розмови, які є зовсім зайві та лише бентежать глядачів, які в усьому хотять бачити глибший зміст (нпр. сцена з вазоном квітів у II. дії). (Очевидно, що про значіння діяльоґу, як такого, не приходиться говорити, — краще не кликать імени Уайльда надаремне). Та найбільшим промахом автора було те, що він закінчив справжню акцію у II. дії, — третя же по суті є вже тільки епільоґом та займається апотеозуванням смерти: три трупи валяються на сцені, над ними уносяться отруйливі ґази, крізь які лунають останні слова: „ми побідили" (?!) (Тут слід зауважити, що автор назвав свою песу драмою цілком хибно: „Свято Нового Року" є трагедією і то дуже трагічною трагедією, яка кількістю трупів — з увагою на кількість дієвих осіб та дій — нагадує не тільки трагедії Софокля й Айскіля, але японський театр, в якому всі дієві особи мусять вмирати).

Згадано вже раз висше про надто помітні впливи у початкових песах, — ремінісценції з ріжних творів ріжних драматурґів. А проте завсіди є дуже ризиковною річю цілком певно вказувати, як на джерело ідей чи сюжету, на той а не инший твір, бо часто виявлялось, що саме того близько спорідненого твору автор зовсім не знав. І одно й друге торкається „Свята Н. Року". Глядючи на виставу так і нагадується: і Стріндберг, і Ібзен, і Ведекінд, Андреєв і Винниченко (товариство не дуже підібране, а проте надзвичайно шановне). Особливо згадка про Андреєва („Мысль") і Винниченка (Брехня", „Чорна пантера") насуває багато анальоґій. А може саме тому, що автор захоплювався не одним письменником, а цілим їх рядом — і завело такий хаос порушених проблем у песі, про яку мова.

Ніде правди діти: велика, чи львина частина невдачі песи п. Ст. Левинського паде на рахунок режисера, який отримав манускрипт і мав обовязок повестися із ним так, як поводиться також кождий редактор з кожним рукописом. Себто: або викинути, або приладити на сцену (до друку).

„Песа дуже добра, тільки текст треба написати ще раз", буцім то сказав Виспяньскі одному авторові. І ці слова не є злобним парадоксом, а мають глибокий зміст. У даному випадку можна було дійсно розбудувавши акцію, написати новий текст з великою користю для песи, яка могла бути дуже доброю, колиб їй не забракло ф а х о в и х порад і вказівок.

Тимчасом режісер не звернув увагу навіть на такі речі, як нпр. на одну яву у II. дії, коли наймичка Маланка, вбігши на сцену з окликом „Новий рік, чуєте!", стоїть як стовп перед сценою добрих 5 хвилин, мовчки перебіраючи в пальцях фартушок та ждучи, поки пять осіб набалакається за столом та напеться до того, щоби могти напаствувати дівчину. Зайвий прольоґ, сцена з заговором у I. дії; сцена з вазоном; незручний діяльоґ поміж професором і Ольгою у II. дії та вся слідуюча сцена; виведення нової особи (Петра) тільки в III. дії на те, щоби зараз таки казати їй вмирати; контраст поміж вульґарною сценою на початку III. дії (Петро — Маланка) та предовгим елєгійним вміранням любовної пари (Святослав-Ольга) на кінци тої самої дії — всі ті й багато инших моментів у песі п. Левинського були вдячним предметом для праці режисера. А що може зробити режисер з талановитої хоч лихо-сценоїчної песи — про це відомо п. Загарову краще мене.

П. З а г а р о в у судилось ставити премеру „Стята Нового року" та грати головну ролю проф. Нички. І знову щиріcть каже признати, що цим разом знаменитий артист не допоміг маркантною, живою креацією невиразному й блідому текстови. Великою перепоною до цього була погана характеризація, яка нагадувала дурноватого канторщика з „Вери Мірцевої". Партнерка п. Загарова, п-ні М о р с ь к а, звернула на себе центр уваги. Темпераментна, палка та ніжна, добула з ролі Ольги все, що далось добути. Дуже добрим, особливо у масці, був п. Б л а в а ц ь к и й, який вдатно „робив циніка" (д-р Ф л ь о р и н с ь к и й). Може він і міг виразніше зазначити своє відношення до Ольги, себ то суперництво з професором, але в сьому більше винуватий текст. П-ні С о в а ч е в а, О. О с т о я, Г і р н я к і О л ь с ь к а мали поменші ролі, відтворення яких не робило їм ніяких трудноців. Особливо двоє останніх артистів були гарною любовною парою і не винен Петро (лябораторійний слуга), що так глупо мусить вмирати, ані наймичка Маланка, що так нефортунно залицяються до неї. П. К р у ш е л ь н и ц ь к и й грав нещасного Юхима (таємничий пастушок з прольоґу), — його теж треба жаліти, бо рвати йому його дорогу сопілку й кидати в кущі в слід за зорею — було несправедливою кривдою...

Дирекція театру має безсумнівну велику заслугу, коли йде на зустріч молодим українським драматурґам. Ніяка невдача не повинна відстрашувати від протеґування оригінальної творчости. Инша річ, що рішаючись ставити якусь песу, треба казати заліпити такі скандальні діри в стінах і вікнах, які були в декорації I. дії, тим паче, коли відомо, що річ іде під Новий рік, зімою, коли на дворі великий мороз...

Панови-ж Левинському треба побажати, щоби не зражувався щирими увагами та не кидав пера. Історія драматичної літератури може оповісти йому про дуже неприємні початки першого знайомства пізнійших найвірнійших приятелів гордовитої цариці Мельпомени.

М. Кедрин.

джає обурюватися польській пресі, для якої в війні кожде військо, яке змашеровувало було „наше"...

— **Мадярські аристократи в нових умовах життя.** Часописи подають вістку, яка заносить ґазетярською качкою, що консорція зложена з самих мадярських князів і ґрафів внесла подання о концесію на розліплювання афішів в Будапешті на протяг 15 літ.

— **Зменчення свят в Польщі.** Польське міністерство праці опрацьовує новий проєкт про святочні дні, які обіймають всі области праці за виїмкою хліборобства. Проєктується зменчення святочних днів в році з 20 на 13. На „східніх кресах" може місцева влада дозволити на отвирання склепів в певні святочні дні в місцевостях, в яких римо-католицьке населення не творить більшости.

— **Важне для Тернопільщини і Поділля.** Проситься українських громадян Тернопільщини і сумежних повітів Поділля у всіх справах громадських, з окрема в справах політичних, просвітних і кооперативних звертатися до адвоката д-ра Степана Барана в Тернополі, вул. 3-Мая ч. 5., II. пов. (готель Адлєра, побіч Народньої Торговлі), у котрого хвилево міститься Повітова Орґанізація української нар. трудової партії, філія „Просвіти" і Повітового Кооперативного Комітету.

— **Провокація.** Дня 13. березня ц. р. відбувся традиційний концерт Т-ва „Просвіта" в честь Шевченка в салі Муз. Інст. ім. М. Лисенка. Як звичайно на кождім українськім концерті чи святі бере участь „урядово" оден комісар згл. підкомісар поліції, оден „вивядовца", а на коридорі один поліційний жовнір. Українська громада так привикла вже до урядової опіки, що зносить це як „malum necessarium". На згаданім концерті дижурний урядник поліції викликав скандал. Коли по скінченім концерті уся присутна громада встала поважно з місць і святочно співала національний гимн, п. підкомісар, розлігшися на кріслі провокаційно, сидів заложивши ще ногу на ногу. З початку публика і не спостеріглася, але десь в половині гимну крикнув хтось з присутних із заду: „Поліцай, встань!", „встати!!". Тоді збентежений урядник встав і звернувшись до салі, слідив, хто накликує на нього. Реагуючи на такий визов зібрана громада заспівала одним голосом „Не пора, не пора"... серед чого підкомісар винісся із салі.

— **Податковий примус.** На днях має появитись в „Дзєннїку устав" закон про кари за проволоку в оплачуванню податку. Кари виносять 10 прц. місячно від невплаченої суми.

— **Подорожчення львівських театрів.** На засіданню міської театральної комісії вирішено піднести ціни театральних білетів о 30 прц.

— **Недуга Леніна.** Надзвичайний додаток до московської „Правди" оголошує бюлетин про здоровля Леніна. В перве стверджують совітські власти офіціяльно, що стан здоровля Леніна є дуже поважний. Бюлетин, підписаний трьома лікарями, стверджує, що останніми днями здоровля Леніна дуже погіршало. Права рука і ноги спаралізовані. Серед публики панує переконання, що Ленін вже не жиє а власти хочуть тільки підготовити загал до приняття вістки про катастрофу.

— **Примір гідний наслідування.** Громадяне села Татаринів п. Комарно, зложили за почином о. Т. Чайковського, в неділю Хрестопоклонну при нагоді цілування св. Хреста суму 52.500 мп. на народні цілі, які розділено як слідує: Голодній Україні 15.000 мп., Політичним вязням 25.000 мп., Українським Інвалідам 10.000 мп., Рідній Школі 12.500 мп. Честь такій громаді!

— **На закупно збірки В. Пещанського** одержала управа Національного Музею у Львові (вул. Мохнацького 42) від „Провидіння" у Філядельфії 25 дол. (1,075.000 мп.), о. М. Кравчука з Водник як зворот решти з одержаної квоти на археольогічні поїздки літом 1914 р., „Народної Торговлі" у Львові і „Відбудови" по 50.000 мп., о. дек. Ю. Левицького зі Скалата і о. Е. Купчинського зі Сороцка по 10.000 мп., о. сов. С. Метеллї з Люблинця 5000, о. І. Гоцького з Борок мал. 4.800 і О. Котовича з Отинії 3.000 мп. Послідній кличе: оо. Н. Стрийського з Гостова, О. Наконечного з Отинії і п. Е. Котовича з Гніздичева. — Зібрано до тепер 1,461.120 мп., а потрібно зібрати вартість збірки 500 рб. срб. до кінця цего місяця.

— **Фотографії Їх Екцеленції Апост. Візитатора о. Іоанна Дженоккого** можна замовляти у фотографа Лісси, Львів, Академічна 18. 1893 1—1

ОСТАННІ ВІДОМОСТИ.

ТЕЛЕҐРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ ТЕЛЕҐРАФІЧНОЇ.

Рішення Ради Амбасадорів в справі границь Польщі?

Париж. На сьогоднішньому ранішньому засіданню Ради Амбасадорів запало рішення в справі границь Польщі від сторони Росії і Литви. Це рішення, що узгляднює положенння де факто, завтра буде нотифіковано польському правительству. Крім цього прийняла Рада Амбасадорів до відома рапорт надзвичайної комісії, висланої до Клайпеди і вислухано звіт в. комісаря союзних держав в Клайпеді.

Париж. Аґ. Аваса довідується, що ухвала Ради амбасадорів у справі східних границь Польщі стверджує тимсамим, що признано приналежність Вильна й виленського округа до Річипосполитої, як теж признно польсько-російську границю, усталену рижським договором.

Литовська делеґація до Парижа.

Ковно. Цими днями виїде до Парижа литовська делєґація в справі Клайпеди. В склад делєґації входить: Ґальваноусхас, Метона, Радус Сєнкевіціюс.

Димісія Ґальваноускаса.

Ковно. В звязи з останнім голосуванням у соймі кабінет Ґальваноускаса подався до димісії. През. республики прийняв димісію.

Заговір на Б. Лоуа і Л. Джорджа.

Льондон. „Дейлі Скеч": Викрито заговір плянояаний ірляндською реп. організацією, якого цілю було вбивство ряду визначних анґлійських державних мужів, як Бонар-а Лоу-а і Льойда Джорджа.

Справа Клайпеди.

Парж. Авас довідується, що литовське правительство повідомило конференцію амбасадорів, що правительство прийняло рішення, яке признає Клайпеду Литві разом із застереженнями, що заключить договір із Польщею для транзітових полекш. В звязи з цим ковенське правительство висилає до Парижа своїх представників для обговорення на Раді амбасадорів справи примінення нового устрою.

Дописи з краю.

(Бранка, реєстрація, карні експедиції, господарка поліції й війська.)

Тернопільщина.

Бранка. Бранку в тернопільськім окрузі, до якого належать повіти: Тернопіль, Збараж, Скалат і Теребовля, переведено, як впрочім всюди, під баґнетами і при асисті війська і поліції. На села вислано окремі піші і кінні відділи військові, що переходили з села в село та виловлювали „охотників" бандитів. В більше опірних селах гостювали карні експедиції, що були для громади правдивою язвою, забираючи у батьків „охотників".

— все, що їм попало під руки. Ніякі жалоби не помагали.

З кінцем січня ц. р. не підводах звожено до Тернополя — все під баґнетами — „охотників" та під охороною військових відділів держано кілька днів в касарнях. Тут їх розділювано до поодиноких відділів, з одних сторін чи одного села до ріжних міст в корінній Польщі, або ріжних полків. Маємо відомости про часті самогубства наших „охотників" у польському війську

Арешти. По масових арештах з кінцем жовтня і з початку листопада 1922 р., що скінчилися увязненням і держанням у слідчій вязниці тернопільського окружного суду соток людей на протязі кількох тижнів під замітом злочину головної зради з § 58. з. к., прийшла нова повінь арештів і трусів з кінцем січня ц. р. Торічні арешти мали за тло польські вибори до сойму і сенату, сьогорічні польську бранку. З приводу убивства польського жандарма в Купчинцях і польського жовніра в Денисові державна поліція зарядила масові арешти, головно серед молоді, в Тернополі і в тернопільському повіті. В сумі арештовано сімдесяткілька людей і якийсь час держано їх серед страшних відносин в поліційних араштах в Тернополі. Про ці арешти і труси згадують подрібно дві інтерпеляції посла Самійла Підгірського в варшавському соймі, що вже було зазначено в „Гром. Вістнику".

Остаточно арештантів відставлено до судової вязниці, де проти них ведеться карне слідство о злочин заворушення публичного спокою з § 65. з. к. і головної зради з § 58. і § 59. з. к. (справа до ч. Vr. 137/23 проти Павла Кузьма і 69 товаришів — яких назвиска свого часу оголошено в „Гр. Вістн.") По кількох тижнях зрешту, по голодівці і інтервенції оборони у президента суду, більшість цеї сімдесятки випущено на волю, задержуючи у слідчій вязниці двайцять кількох. Слідство ведеться дальше. — Тло бранка.

В тернопільській тюрмі. В тернопільській тюрмі пробуває тепер грийцять кількох політичних вязнів, а саме: До Vr. 2552|22 від 6. XII. 1922 Остап Осадчук з Довжанки пов. Тернопіль, Павло Заліпський, сотник УГА зі Золочева, Дмитро Бартош, Іван Янишин, Андрій Тимків, Степан Королюк, Федір Стичок і Григорій Кухарук, війт зі Шельпак пов. Збараж. Всі 8 сидять вже від початку грудня — четвертий місяць — під замітом організації „sowiecko-ukraińskich bojówek celem wywołania powstania we Wschodniej Małopolsce" (§ 58 з. к.). Під тим самим замітом сидить Петро Козевич з Богданівки, пов. Скалат до ч. спр. Vr. 2551|22 також вже четвертий місяць. Слідство в обох справах вже скінчене і акти є в руках підпрокуратора Ґолембйовского, який виготовляє акт обвинувачення. Всі арештанти молоді люде, що літом і осеню м. р. вернули з України, як раз в часі підпалів польських фільварків і набігів узброєних відділів зза Збруча, ніяких актів саботажу їм однак не доказано. Старий війт Кремчук сидить знова під замітом, що виставив леґітимацію свому сестрінцеви Степанови Королюкови з Добромірки, який в жовтні м. р. вернув з України. Карна розправа в обох справах — як запевнили оборонця — згаданих вище обвинувачених д-ра Степана Барана, президент суду Онишкевич і прокуратор Музика — відбудеться перед лавою присяглих в Тернополі в маю ц. р. Можливо однак, що п. Гіртлєр, „спеціяліст" від комуністів і саботажу, стягне собі їх всіх до Львова, не маючи zaufania до тернопільської лави присяглих.

Кромі них сидить в тернопільській тюрмі за злочин з § 58 і § 59 з. к. двайцять кількох за бранку (справа проти Павла Кузьми до ч. спр. Vr. 138|23) в значній мірі студенти і учні учительської семінарії і ґімназійні приватисти.

Дня 6. марта 1923 арештовано в Тернополі Петра Дейнеку по переведенню у нього трусу. Його відставлено до судової вязниці під замітом, що намовляв рекрутів, щоби не ставилися до війська. Це слідство — як взагалі всі політичні — провадить суддя Ґостковскі.

Політичних вязнів допомагає харчами що дня комітет допомоги політичним вязням в Тернополі. Пані з цього комітету мають великі заслуги за поміч жертвам лихоліття, на жаль, його фонди вичерпані, а громадяне з тернопільського округа не почуваються до обовязку прийти з поміччю. Ця байдужність мусить устати і рухливіщі одиниці по селах повинні сейчас занятися збіркою харчів і гроша для політичних вязнів в Тернополі та негайно прислати їх на руки голови комітету п. Антоніни Конрадової в Тернополі, вул. Петра Скарґи біля костела Єзуїтів.

Карне слідство з приводу виборів ще не уморені. Всі справи числом 34 (оголошене свого часу в „Гр. Віст.") з числом сто кількадесять обвинувачених лежить ще у слідчого судді. Обвинуваченими є майже виключно селяне — о § 58 з. к. З інтеліґентів мають карне слідство з приводу виборів суддя Перфецький з Нового Села і адвокат д-р Степан Баран о § 65 з. к. ч. Vr 2369|22.

Тиф в тюрмі. Від довшого часу бушує в тернопільській тюрмі при окружнім суді пятнистий тиф. Нехарність страшна. Відражаючий, скупий тюремний харч, студінь і гниле повітря неволі вбивають вязнів. Політичних вязнів поміщується разом зі злочинцями і бандитами. Політичні жалуються, що часто не одержують харчів, бо злодії і бандити на очах тюремної служби харчі їм рабують. В наслідок тифу заряджено контумацію і тепер родини арештантів та оборонці не можуть особисто стикатися з вязнями. Дезінфекцію переведено в тюрмі поверховно. Воші і блощиці розносять дальше страшну пошесть. Досі занедужало кільканайцятьох арештантів. Двох арештантів і один ключник (всі Українці) вже померли, решта бореться зі смертю в епідемічнім шпиталі.

Між жертвами страшних тюремних відносин в Тернополі є Тадій Романів, ученик IV. р. учительської семінарії в Тернополі, арештований з кінцем січня (справа Павла Кузьми і тов.) В тюрмі набавився пятнистого тифу і помер від нього 2. марта ц. р. Похорон його дня 3. березня був небувалою українською маніфестацією. Ставилися тисячі і тисячі людей, міщан, міщанок, молоді і інтелігенції. Явилося шістьох священиків під проводом о. Вол. Громницького. Не було тільки катихита покійного о. Олександра Корінця, що мабуть зі страху перед польською кураторією не віддав послід-

ної прислуги свому ученикови, що звернуло увагу нашого громадянства. Несено 16 вінців, між ними один терновий. Змобілізовано всю поліцію, пішу і кінну — та хмару комісарів і аґентів. Домовину на цвинтарі несли семинаристки на рушниках. Промов над могилою виголошено дві — обі від молоді

Провокатори. В Тернополі, як взагалі на Поділлю, крутиться чимало провокаторів. Є це виключно Петлюрівці, що пішли на службу Втискаються вони як Українці в українські товариства і в українські доми. Головно підсуваються до жінок і молоді. Досі принесли вони нам багато шкоди. Чимало з останніх політичних арештів в Тернополі — діло провокатовів, на що маємо докази.

Звертаємо увагу нашого громадянства, передовсім жінок і молоді на цих польських охранників в українському тілі. Треба їх гонити від себе за десяту гору і десяту ріку та других остерігати перед ними.

Спинювання просвітного руху. Тернопільський повіт має добре поставлену просвітну організацію. На 80 громад велика більшість має читальні Просвіти, що правильно працюють. Більшість читалень має власні аматорські кружки театральні, що часто дають театральні вистави історичного, або побутового змісту.

Гуртують вони молодше покоління і причинюються чимало до уморальнення села та зросту національної свідомости, не кажучи про це, що доходами з вистав піддержують матеріяльно читальні, дають гроші головно на закупно книжок і передплату часописів. До недавна тернопільське староство не спинювало цього освітного руху. Доперва з нагоди бранки і подій з Купчинцях і Денисові видало заказ уряджування театральних вистав, мотивуючи в кождім випадку свою заборону публичними зглядами. В останньому місяці заборонено понад 20 вистав. На двократну інтервенцію голови філії Просвіти д-ра Ст. Барана староста Екгарт обіцяв цофнути свій заказ і на будуче не робити перепон аматорським виставам. Не хоче згодитися тільки на це, щоби читальні давали вистави в чужих селах, тому, що це виглядає на мандрівні групи.

Адміністраційні закази не могли досягнути кооперативного руху, якому з правила почин дають читальні. Заінтересування кооперацією є велике. Істнуючих в Тернопільщині кооператив є 28, з чого 10 повстало на протязі останнього року. Читальні скликують збори в ціли оснування кооперативи. В останніх тижнях відбулися такі збори в Цеброві (11. лютого ц. р.) і Івачеві долішнім (дня 25. лютого ц. р.), на яких по відповіднім рефераті д-ра Ст. Барана основано в обох громадах споживчо-господарські кооперативи, що тепер є в тракті реєстрування.

Наволі. Дня 23. жовтня м. р. арештовано в Тернополі університетських студентів і по передержанню на поліції відставлено до слідчої вязниці в Тернополі під замітом злочину з §. 58. з к. до ч. спр. Vr. 2403/22, а саме: Петра Вацика, Тадея Кучерішку, Теофіля Демчука, Василя Кордибана, Володимира Ничку, Богдана Заплітного, Михайла Кордубу, Степана Кордубу та був. ученика V. кл. гімн. Богдана Міхенка.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра“ в Раві Руській.

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, (Шашкевича 5.).

Неділя 18 марта с. р. 3. поп. „ПРОДАНА НАРЕЧЕНА“, опера на 3 дії Ф. Сметани.

Неділя 18. марта с. р. о год. 7·30 веч. „БАРОН КІММЕЛЬ“, опера на 3 дії В. Колля.

Білети продає раньше „Союзний Базар“, (дім „Дністра“) а в день вистави від год. 5 вечер каса театру. 1—1

Передплачуйте „ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК“. Виходить що місяця книжками по 6 аркушів друку. Ціна одної книжки 5000 мп., з пересилкою 5600 мп. Редакція і Адміністрація: Львів, Чарнецького ч. 24. 1368 3—5

З приводу написання Ол Бабієм многозмістовн з непохитною вірою в кращу долю нашого народа „Казки“ — присвяченої Б. Лепкому — складаю на „Рідну Школу“ 10.000 мк. **о. М. Вівчик.** 1895 1-1

Зазив до українських зльокавтованих службовиків і їх родин. Хто не предложив ще д-рови В. Бачинському, Львів, Костюшка ч. 1 а матеріялу про позбавлення польською владою служби, хай це зробить у власному інтересі найдальше до 20. п. м. За померших зльокавтованих службовиків зроблять це їх родини і знайомі. 1868 в) 2—2

Подяка. Всім жертводавцям, що зложили датки на річ українських безробітних службовиків через т. т. Хемина і Ямбора складає Комітет найщирійшу подяку. Точний виказ жертводавців подається з кінцем місяця. — За Комітет зльокавтованих службовиків. І. Ліщинський. 1868 2-2

Поклик до українських службовиків. Виконуючи ухвали зїзду відпоручників безробітних службовиків в дни 25. лютого ц. р. в напрямі переведення акції збірки жертв в хосен чотирох тисяч безробітних українських службовиків, зльокавтованих польською краєвою владою, краєвий Комітет зльокавтованих службовиків відкликується до всіх українських урядовців в службі з проханням зложити на річ нещасних жертв народнього лихоліття поважнійші датки до рук уповажнених Комітетом або переслати до Земельного Банку у Львові — Підвале ч. 7 на рахунок Комітету зльокавтованих службовиків. — ЗА КОМІТЕТ: І. Ліщинський. 1868 б) 2—2

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Товаришки п. Маркіяна **Прохурського** взивають його негайно відкликати та спростувати клевети кинені ним безпідставно на учительство громади Баранів, повіт Пулави. На случай неполаднання цеї справи віддадуть її до суду та внесуть скаргу о очорнення. — Баранів в лютім 1923. — Юля, Стефа, Зоня і Іза 1888 2—2

Дрібні оголошення.

Конціпієнта з практикою пошукує адвокат Мудрецький в Товстім (Тлусте). Неприняті зголошення остануть без відповіди. 1896 1—5

Мешкання для панночки-студентки, спільна комната, харч, Листопада 31. Тисовська. 1887 2—2

Склад нот Романовича 11., бічна Академічної площі поручає найсвіжіщі журналі, рівнож висилка на провінцію. 1856 3—4

Інтелігентної та доброї женщини до опіки над двома малими дітьми і до ведення домашньої господарки шукаю за доброю винагородою. — Зголошення до Адмін. під С.С. 877 2—2

Друкарня і фабрика печаток І. ФРІДМАНА Львів, вул. Сикстуська 2 і 4, виготовлює гарно і дешево всякі друки та печатки. 1375 5-20

Стала учителька, вдова по старшині У.Г.А. з одною дитиною, літ 35, не погана з лиця і душі, вийде замуж за учителя Українця, в віці до 45 літ, який став би їй правдивим другом а сироті добрим батьком. Нерегабілітовані в службі учителі, можуть числити на поміч в регабілітації. Неанонімні зголошення з фотографією по конець березня з чемности приймає: Осип Фример, Станиславів, вул. Липова ч. 82 для Т. П. За тайну і зворот фотографії, ручиться словом чести. 1890 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

1814 5—6 ДЕНТИСТ

ЯКІВ НАСС

б. співроб. дент. заведення проф. львівського унів. д-ра Болосевича приймає в заведенню

— вул. СИКСТУСЬКА Ч. 17. —

Штучні зуби в кавчуку, золоті після американського системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі.

П. Омеляна Масляка,

співвластителя фабрики туток і чорнила, повідомляю, що довг, затягнений для нього мною вже заплачений. Для того, що не додержав кілька разів даного мені слова, як рівнож приречення Вп. П. мец. д-рови С. Шухевичеви, не бажаю з ним мати щонебудь спільного й резиґную з моїх претенсій. Вексель складаю в Адміністрації „Громадського Вістника“ де по зложенню 100.000 Мп. за нинішне повідомлення й такоїж квоти на „Рідну Школу“ можете його відібрати. 1897 1—1

Громницький Ізидор.

Українські Інваліди!!

Вписуйтеся як найшвидше і найчисленнійше в члени „**УКРАЇНСЬКОГО КРАЄВОГО Т-ВА ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ У ЛЬВОВІ**“. Членська вкладка виносить лише 500 мп. місячно! Не Забувайте, що лиш тоді зможете користати з всяких підмог, коли станете членами згаданого Т-ва! Членські вкладки проситься присилати на слідуючу адресу: „Українське Краєве Т-во Опіки XX! над Інв“ у Львові, Руська 3/II. 2-3

Матерії

на меблі, фіранки, дивани, портієри, капи, хідники, матераци, хідники, корніші, поручає

СКЛАД ТАПЕТ **С. ВАЙСС** - ЛЬВІВ, - Собіского ч. 2.

1978 2—5

Капелюхи мужеські, жіночі, в великім вибор поручає **Твожияньскі, Львів**: Костельна 8, (будинок Рукодільничої палати). — Приймає старі бсоломяні і фільцові до перерібки. 1707 6—6

Ровери, складові части, плащі, дувки, помпки і т. п. мячі і мячеві помпки гуртом і детайльно поручає

:: **А. ФРІДФЕЛЬД** ::

1884 ЛЬВІВ. ЯГАЙЛОНСЬКА 9. 2—5

— Поручення з провінції відворотно. —

Ширіть наш часопис!

КОНКУРС.

Тов-о „Український Дім“ в Вінніпеґу розписує отсим КОНКУРС на написання драми або траґедії з української історії. УСЛІВЯ:

1) Штука має бути написана доброю українською мовою.

2) Не має бути довша, чим 4 або 5 дій. 1866 3—3

3) Головні особи мусять бути історичні, не вифантазовані і подія має бути історична з сучасної боротьби за самостійність України.

4) Дух штуки має бути такий, щоб розбуджував би і підджержував патріотизм, а не пригноблював глядачів.

5) Штука має бути настільки легка, щоб надавалася і до аматорських вистав.

6) Штуки для конкурсу мусять бути надіслані Українському Нар. Домови не пізнійше як 30. серпня 1923.

7) Нагорода за найліпшу штуку буде виносити 200 дол., друга нагор. 150 дол., третя 100 дол. Нагороджені штуки перейдуть на власність Українського Народнього Дому в Вінніпеґу, Канада.

8) Комісія, яка буде судити штуки, буде зложена з уряду Українського Народнього Дому і людей кооптованих до сего зарядом.

Писати і висилати на адресу: UKRAINIAN PEOPLES HOME 582—590 Burrows ave WINNIPEG MAN, CANADA.

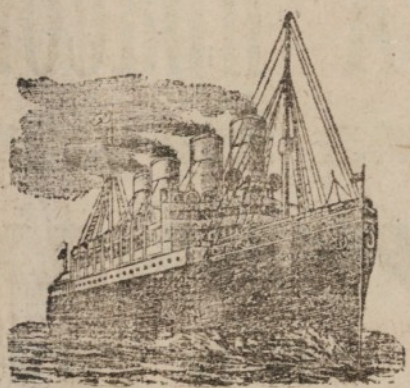
Важне для пасажирів до північної, центральної і полудневої Америки!

Безпосередна і реґулярна комунікація на люксусових кораблях, уряджених з найбільшим комфортом і з узглядненням всіх вимогів новочасної техніки й науки.

ДО НЮ-ЙОРКУ

на наших кораблях „О“

„Orduna“
„Oropesa“
„Orbita“
„Vauban“
„Vestris“
„Vandyx“

До Бразилії, Уруґваю і Арґентини

на наших кораблях „А і Д“ так добре знаних еміґрантам:

„Andes“
„Avon“
„Arlanza“
„Almanzora“
„Araguaya“
„Darro“
„Desendo“
„Desna“
„Demerara“

1167 1—1

В третій клясі є також кабіни на 2, 4 і 6 душ, доступні для усіх пасажирів.

Музика грає також що для пасажирам 3-ої кляси.

Вибаглива кухня. — Спеціяльна пожива для матерей з немовлятами.

ПОЗІР ПАСАЖИРИ ДО НЮ-ЙОРКУ!!!

Коли хочете уникнути морської хороби, яку спричиняє надмірно скора їзда „Морських кольосів“ і мати приємну подорож через океан, їдьте тільки кораблями Товариства

The Royal Mail Steam Packet Co.

Головна аґенція на Польщу й Галичину: ВАРШАВА, Електоральна 35. Телефон 509-09.

Філії: Львів, Городецька 93.

Станиславів, вул. 3. Мая 5., **Тернопіль**, вул. Тарновского ч. 19., **Ковель**, Новоколійова 4., **Рівне**, Шосова 122., **Бялисток**, Кілінського 21., **Ґродно**, пл. Баторого 3.

ВІДДІЛИ В АМЕРИЦІ:

R. M. S. P. New-York, Broadway 26.
R. M. S. P. Chicago 117, West Washington St.
R. M. S. P. Boston 10, Congress St. (E. S. A.)
R. M. S. P. Halifax St. Paul Building.
R. M. S. P. San Paulo, Rua da Quitanda 18 a.
R. M. S. P. Rio de Janeiro 5—55 Avenida Rio Branco (P. O. BOX. 21.)
R. M. S. P. Montevideo, Mac Lean & Stapledon, 332, Calle Piedras.
R. M. S. P. Buenos Aires, La Mala Real Argentina Lida, Edificio Britanico.

Дуже важне для еміґрантів і реемґрантів до Америки і Канади.

ЕВРОПА-АМЕРИКА
$4\frac{1}{2}$ дня через Океан.

ЕВРОПА-КАНАДА
$4\frac{1}{2}$ дня через Океан.

КОРАБЕЛЬНЕ ТОВАРИСТВО

„WHITE STAR LINE“

(ЛІНІЯ БІЛОЇ ЗОРІ).

подає до відома, що великий транспорт зі ЛЬВОВА та ТЕРНОПОЛЯ до КАНАДИ та АМЕРИКИ відходить 24. ц. м. 1923.

Увага: Продаж корабельних карт і всякі еміґраційні формальности полагоджує наше бюро.

„WHITE STAR LINE“

ЛЬВІВ, Городецька 36. і ТЕРНОПІЛЬ, Тарновського 5

За редакцію відповідає Ол. Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10